

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

ШТА МИСЛИ ТРОЦКИ?

Више пута смо до сада поменули како је Троцки почео да организује војску за одбрану Русије и да је за то затражио помоћ од Савезника.

О томе, да ли се рад Троцкијев на организацији војске може сматрати као патриотски и да ли су његове намере за стварање војске чисте, како према Русији, тако и према Савезницима — орган Клемансовљев »Ом Либр« пише:

»Јављају, да се Троцки обратио француској војној мисији, чији се представници налазе у Москви и у разним другим руским варошима, да помогне бољшевицима у организовању војске. С друге стране вести нам јављају, како је декларација Савезника приликом Лондонске Конференције изазвала особито задовољство код Руса. Руски народ у својој целини срећан је што га Савезници не запуштају и што изјављују да мир у Брест Литовски треба подврћи ревизији.

Француска ће пристати да пружи Троцком помоћ, али само онда, кад буде претходно дефинитивно утврдила Троцкијеве циљеве и његове намере.

Помоћи препорођај националних осећаја у Русији; помоћи револуционарне социјалисте и кадете, да поново оснују државу и да се боре против завојевача, то је наша дужност. Али наоружати и организовати трупе, које ће би-

ти намењене борби класа и интернационалној револуцији, била би велика грешка, у коју ми никако нећемо упасти. У осталом питамо се, колико Троцки може бити искрен?

Један телеграм из Штокхолма јавља нам о политичкој ситуацији у Русији. Он нам показује да се политички положај бољшевица поново учврстио. А последњи део тог телеграма гласи: »Да би се могли одржати на власти, бољшевицима је потребна једна оружана сила, и то је можда један од разлога, који нагонне Троцког, пошто је постао неутрицајан, да тражи стварање једне велике народне војске. Али услед нереда, који су проузроковали бољшевици, и услед тога што им нико не верује, има мало вероватности да ће се у опште остварити пројект о народној војсци. А можда је то организовање војске трик, да се Немцима да повода за нове војничке операције, којима Русија није у стању, да да отпора.«

»Све ово — каже »Ом Либр« — тера нас, да добро размислимо о пружању помоћи Троцкоме за организовање националне војске.

БОМБАРДОВАЊЕ КЕЛНА

Берн. — Сада се добијају појединости о последњем лету енглеских авијатичара над Келном. Тај поход проузроковао је велику панику у околини железничке станице, на коју је пало много бомба. Згра-

де на станици озбиљно су оштећене; једна је локомотива избачена из шина и преврнута, а један војни депо запаљен.

Становници вароши и околне страшно су узрујани. На зборовима су енергично протествовали против сваке помисли на репресалије.

ЗАЈАМ СЛОБОДЕ

Париз. — Јављају из Вашингтона: Зајам слободе продужава се са успехом. Још сада је извесно да ће сума, која је утврђена на три милијарде долара, бити уписана више пута.

БУГАРСКА И ТУРСКА

Берн. — Преговори између Турске и Бугарске су прекинути због непомирљивости Бугарске, која не пристаје, да уступи Турској један део Тракарје. Немачка брани становиште Турске и ради код Бугарске да попусти.

ДО ИСТРЕБЉЕЊА

Вашингтон. — У једном говору Вилзон је изјавио: »Ја сам питао непријатеље, да јасно обележе своје циљеве. Они су одговорили на начин који одговара признању, да не теже за правдом него за завојевањима и да им је циљ да наметну своју вољу. Америка не може да затвори очи пред оним што је учињено у Русији, Финској, у Украјини и Румунији и са правом може да верује, да би се исто тако поступило и на западном фронту да тамо не постоје војске које немачке дивизије не могу да победе. Једини одговор, завршио је Вилзон, могућан са наше стране, јесте, бор-

ба до истребљења, без ограничења у уложеним средствима, како би право постало закон у свету.«

НОВО ОТКРИЋЕ

Париз. — Клемансо је објавио једно писмо, које је цар Карло 18 марта ове године упутио Поенкареу и Рибу, а које је донео принц Сикето Бурбон. У овом се писму каже, да је Француска у три године рата доказала своју снагу и свој диван елан и да се цео свет диви традиционалним јуначким подвизима француског народа. Карло изјављује, да у гледишту нема никаквог размимотицања између њега и Француске и да он изражава Француској своје симпатије, које одговарају осећајима његовог народа.

Монархија ће — каже Карло у писму — у будуће избегавати да се понови рат, за који он, Карло није одговоран. Карло моли да тајно и службено буде ово писмо уручено Поенкареу да му изрази своје осећаје, уверавајући га, да ће он употребити цео свој утицај код својих савезника, да признају право Француске на Елзас-Лорен. Карло на крају жели да дозна мишљење Француске и Енглеске како би припремио терен за мир.

Цирих. — Кајзер Вилем упутио је цару Карлу једно писмо, које је објавила немачка штампа, у односу на Клемансовљева открића. Кајзер изражава своје уверење, да ће Карло демантовати тврђење непријатеља.

САВЕЗНИЦИ НА МОРУ

Упоредујући изјаве првог лорда адмиралитета, Сир Ерика Геда, које је дао у марту ове године у Доњем дому, и цифре изнете у општем меморандуму адмиралитета, може се дати преглед садање ситуације трговачке савезничке тонаже као и неутралне, којом она располаже.

Узимајући у рачун нове конструкције и тонажу непријатељских заплених бродова, чист губитак енглеске морине за време од 1 августа 1914 до 31 децембра 1917 износи округло три милиона и двеста хиљада тона.

На против, тонажа савезничка и неутралних, узевши у рачун све њене губитке, с једне стране, а с друге прираштај новим конструкцијама и тонажом запленим од непријатеља, — она се повећала са шест стотина хиљада тона.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лион. — Свакога дана имамо нових обавештења о величини губитака непријатељевих. Поданик једне неутралне државе, враћајући се из Немачке, где је радио у болници за официре, прича да је обрађена врло строга пажња на новости које долазе с фронта. Забрањено је испитивати рањенике да би се добило обавештење.

Многи официри су изјавили да су губитци Немаца били страховити, нарочито они које су претрпеле 40 дивизија, бачених у првом моменту борбе. Један официр из гарде изјавио је да је његова чета сведена на 12 људи. Духови су узбуђени

Чист губитак, дакле износи 31 децембра 1917 два милиона и шест стотина хиљада тона.

Наглашавамо, да програмом нових конструкција, у Енглеској се предвиђа прираштај у 1918 од милион и осам стотина хиљада тона. А у будуће ово повећање може се попети и до три милиона годишње.

Посматрамо ли непрекидно конструисање бродова и код других савезника и неутралних, долазимо до закључка, да је опасност од сумарена отклоњена благодарјећи радљивости савезничких бродарница.

КАЈЗЕРОВ СТРАХ

Берн. — Кајзер је телеграфисао Канцелару да не даје никакву декларацију у Рајхстагу, јер се боји, да би декларација пацифистичка имала рђав утисак на војску.

ФЕЛТОН

МАКСИМ ГОРКИ:

У СТЕПИ

Прожет овим угодним осећањем, заборавио сам на тешке дане хроничне глади и на своје другове.

Али кад сам последње парче метнуо у уста, био сам још смртно гладан.

— Скот има код себе сигурно још сланине или меса, мрмљао је војник, који је преда мном седео на земљи и грљао рукама трбух.

— Сигурно, јер хлеб мирише на месо. Имаће и хлеба још, рече »џак« и додаде полугласно: Само да нема револвер.

— Нека има ма шта хоће. Што?

— Изгледа, да је неки сиромаш.

— Пас је то, одсече војник.

Бауљали смо један уз другог, зурећи у правцу, где је седео наш добротинић са револвером. Отуда није допирао никакав звук, никакав знак живота.

Ноћ је ширила своја црна крила. Степом је владала мртва тишина. Чуло се наше дисање. С времена на време одјекнуо би меланхоличан звиждук ласице. Звезде, ти живи небески цветови, сјале су над нама. Ми смо били гладни.

С поносом кажем, да ја те знамените ноћи нисам био ни бољи ни гори од мојих осталих другова. Ја им предложим да устанемо и нападнемо на човека. Не

да му што урадимо, већ да му поједемо све што нађемо. Ако он пуца, нека га!

Од тројице може да погоди само једнога, ако у опште погоди; а ако и погоди, тешко ће један револверски метак проузроковати смрт.

— Напред! рече војник, скочивши са земље.

»џак« устаде нешто спорије.

Потрчасмо према човеку. »џак« је био на пристојној даљини иза нас.

— Друже, добаци му војник прекорно.

Пред нама чу се мукло мрмљање и шкљоцај ороза, затим пуцањ револверски.

— Промашито, кликну војник и једним скоком дотрча до човека. Сад ћеш, сотоно, добити од мене.

»џак« се баци на земљу потрбушке, а »сотона« па-

де с колена на леђа, рашири руке и поче јецати...

— Шта је, до ђавола, повика зачуђено војник, који је већ подигао ногу да удари човека. Ваљда није пуцао на самога себе? Ти! Шта је теби? Хеј! Ваљда ниси пуцао на себе?

— Меса, печења и хлеба, цикну тријумфирајући глас »џака«.

— Сад, нек те носи ђаво. Што се мене тиче, умри. Једино браћо, рече војник. Ја узех револвер из руку човека, који је већ био престао да јеца и ту непомично лежао. У револверу био је свега један метак.

Прионули смо да једемо, не проговарајући ни речи, а човек је лежао непомично. Писмо се на њега ни освртати.

— Зар сте све то, драга браћо, збиља урадили због

хлеба, обрати се човек дрхтавим и промуклим гласом.

Уплашисмо се. »џак« полегну, сакну се земљи и поче кашљати.

Војник, који је марљиво жвакао, поче грдити,

— Псино! Цркни! мислиш ли ти, да ћемо ти одрати кожу? Чему нам служи? Овне, магарче. Пази ти њега! Битанга носи оружје и пуца на људе. Вуци се!

Он је псовао и уз то престано јео, тако да су његове речи губиле тежину.

— Чекај само да завршимо, обрачунаћемо се ми с тобом, обећа му »џак« претећим тоном.

Тада кроз тиху ноћ одјекну промукли вапај, који нас уплаши.

— Браћо; Зар сам ја знао? Пуцао сам зато што сам се, уплашио.

Путујем из Новог Атоса за смоленску губернију. О

драги Боже, ја сам у грозници, увек после заласка сунца мени је тешко, због грознице отишао сам с Атоса. Тамо сам радио. Ја сам дрводељак. Код кућа имам жену и две кћери. Нисам их видео има више од три године... Браћо, поједите све.

— Бићеш услужен, за то не треба да нас молиш, упаде »џак«.

— Драги Боже! да сам знао да сте ви мирни људи зар бих пуцао? Али овако, ноћу, у степи шта сам ја крив?

Он је говорио и плакао, или је барем изгледало да пушта неки дрхтави страшни вапај.

— Шта нам овај све наприча, рече војник презриво.

— Он сигурно има и новаца, мислио је »џак«.

(Наставиће се)

снови. Напад на северу изгледа много јачи од онога на југу, где се непријатељ труди да врши притисак довољно јак на обалама Лисе северо-западно од Лаванти. Северно од Армантиера непријатељ је добио мало терена у нашој првој линији у околини Варнетон.

Лондон. — На западни фронт пристижу нове енглеске трупе.

Париз. — Артиљеријска акција врло жива између Мовидијеа и Ноајона. Извиднице француске у овој пределу имају и заробљеника.

Северно од Сен Миела и у Лорену у пределу Амберменид и Бир, Французи су ушли у непријатељеве линије и имали заробљеника. Французи су одбили препад Немаца северно од коте 304, у пределу Сен Миела, у Везру и у Кол да Воном.

Берн. — Одговарајући на телеграм социјалистичке групе, Хинденбург је изјавио, да је сумаренски рат прошао. Да би Енглеску победила на мору потребно је да се дочепамо обале. Садашња офанзива може да испуни наша предвиђања и ја се надам да ћемо у томе успети.

ПРОТЕСТ РУМУНА

Берн. — Теодор Михаља посланик румунски у мађарском Сабору, држао је говор у једној од последњих седница Сабора о изборној реформи, о аутономији католичке цркве и о мерама предузетим противу школа румунских. Он мисли, да је примена општег права гласа предвиђена пројектом илузорна за Румуне, и трудио се нарочито да докаже, да је овај пројект опасан за народности Аустро-Угарске, а специјално за Румуне. Што се тиче аутономије католичке цркве, она је предвиђена да уништи цркву румунску.

Говор Михаља проузроковао је у више махова интервенцију председника, који је чинио све могуће да га утиша.

ИЗЈАВА КЛЕМАНСОА

Париз. — Клемансо ће дати изјаве, поводом декларације графа Чернина, на дан 3 априла пред члановима војне и моринске комисије.

ГРЧКИ ЗАЈАМ

Вашингтон. — Министар финансија Америке изјавио је: Чим грчки парламент изгласа економску конвенцију, Америка ће ставити на расположење Грчкој 220 милиона франака.

ПРЕД ПАД ЧЕРНИНА

Париз. — Јављају из Берна: Према полузваничним обавештењима положај Чернина је

тежак. Тешкоће су велике због Чеха, који су озлојеђени његовим изјавама у последњем говору. Не верује се у успех преговора Сајдлера са вођама чешких странака, које је по наредби царевој, предузео. Очекује се велика манифестација од свију чешких странака.

ИЗ РУСИЈЕ

Париз. — Јављају, да је Совјет примио услове мира са Украјином после врло енергичне интервенције Немачке.

Париз. — Јављају из Москве: Совјет је прихватио наменовање грофа Мирбаха као амбасадора Немачке у Русији.

Париз. — Совјет је тражио објашњење од Сила Споразума о њиховим намерама на крајњем Истоку. Кина има намеру да пошаље трупе у Владивосток. Совјет јој је упутио претећу опомену.

ПРИЗНАЊЕ ЦАРА КАРЛА

Париз. — Одговор који је дао Клемансо поводом нове ноте грофа Чернина, којом је додирнуо разговор у Фрибургу, изазвао је код француске штампе велико интересовање. Не због тога што је показивала понову лажљиви карактер грофа Чернина, већ нарочито што је садржавала једно изненадно откриће.

Има више од годину дана цар Карло, који је покушао да уведе нову политику, признавао је у једном писму за које се право Француза на Алзас-Лорен, и Чернин да би посведочио своме суверену сложаће се с њим.

«Шти Журнал» пише поводом тога: Ако смо имали право у 1917. у очима цара Карла да захтевамо земљу анексирану 1871. год., зар немамо исто тако право да тражимо то и 1918. године! Пред цео свет ово је питање стављено. Не пристоји се више влади аустро-угарској да прибегави двојислености и софизму. Пошто је најзначајнији савезник Немачке био принуђен на слично признање, то је врло значајан разлог, који не дозвољава никоме, да се поново врати на ову ствар.

ПРАВДА И ИСПРАВКЕ

Париз. — Јављају из Њујорка да је председник Вилзон дао страним новинарима следећу изјаву: Ја гледам с поверљивом у будућност. Треба радити врло брзо. Моја политика испуњена је принципима демократским и хуманим. Мој програм сада и на конгресу мира биће: Правда и исправке. Прва исправка биће враћање Француској Алзас-Лорена.

Дневне Вести

МАТУРА У ВОЛОСУ

У Битољској Гимназији у Волосу завршили су полагање испита зрелости ученици првог матурантског курса. Испит је полагао 51 ученик.

ЧИТУЉА

Тоза Трајковић, апотекар II бол. одеље. пошта 414, извештава своје сроднике и пријатеље, да је његова добра мати преминула 24 јануара ов. год. у Јагодини.

УЧЕШЋЕ ЈАПАНА

Лондон. — Амбасада јапанска дала је следећу изјаву: Јапан нема намеру да заузме Сибир, већ као савезник Русије, жели да је спасе јарма германског.

ИЗ СРБИЈЕ

ПРИСПЕЛЕ ФОТОГРАФИЈЕ

Моле се ниже именована лица, да изволе јавити Обавештајном Бироу у Солуну своју тачну адресу и назначе под којим је редним бројем фотографија коју траже.

- 237 Завишић Пикола од сестре Отлије из Трстеника.
- 238 Иванковић Михајило од Персе Јовановић из Крагујевца
- 239 Илић Стојадин од Савке.
- 240 Јаковљевић Љубомир од сина Новице-Новке Јагодина.
- 241 Јанковић Миодраг Јан наредник од Мице и Александра из Београда.
- 242 Јевтић Драгољуб болничар од мајке Бојане Палајка.
- 243 Јеремић Живан Ст. од мајке Цане из Михаиловаца.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Дан је прошао мирно. Само бомбардовање на неколико тачака фронта.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

После огорчене борбе која је трајала цело вече одбијени су сви јаки непријатељеви напади које је отпочео после подне од Метерана до Вулвергена. ОDMAH, у току ноћи, непријатељ је понова напао код Нев Еглиз и изјутра је по четврти пут био одбачен.

Осим поменутих напада, непријатељ је извршио синоћ снажан напад на наше одбрамбене линије у близини Фестхуберта и био одбачен. На овом сектору битке и северо-западно од Локона наша артиљерија и пешадија, а на кратком остојању ставиле су успешно под ватру многа непријатељска одељења.

После огорчених напада непријатељевих на целом фронту Лисе, наше су линије на крају дана остале нетакнуте. Непријатељеви губици у току овога дана су огромни.

У току ноћи је предузео борбу у околини Нев Еглиз а јутрос је отпочео нападе у околини Баела. Борбе се

244 Јовановић Живота шофер од оца Јове-Сепци-Раца.

245 Јовановић Светомир артиљерац од жене Пеладије.

246 Катић Александар геометар од Љубице и Борка из Београда.

247 Катић Андра М. од мајке и Маше из Београда.

(Наставиће се)

САОПШТЕЊА

Димитрије М. Маринковић рекон. одељење бр. п. XX, моли свакога који шта зна о Илији Трајка Карамитровића из Бујановаца да га о томе извести.

Моли се господин, код кога се налази моја слика упућена на моју адресу од стране мога таста Спире Николића из Зајечара, да је је zgodним путем достави Алек. П. Јовановићу, окр. благајник финан. делегације у Солуну.

Данило Крајиновић, благајник покрет. арт. радионице п. 414, моли свакога онога, који би што знао о ниже именованим војницима да га извести, како би им могао послати извештаје.

Гајић Милутин из Глобака.

Грујичић Живан, био наредник болничар.

Ђурковић Александар Миливојев, регрут.

Марковић Андреја из Ратара.

Николић Душан, из Ратара, послед. рекрут.

Николић Радосав, био у санитету I поз. из Београда.

Тасић Манојло, из Паланке.

продужују на овом фронту.

Доцније. — После више сатне огорчене борбе у току ноћи и јутрос, наше су трупе задржале у својим рукама Нев Еглиз. Непријатељеви напади на овом сектору били су изведени са највећом одлучношћу и његови су губици ужасни. Данас је непријатељ потпуно своје нападе да би заузео село. Борбе се настављају. Непријатељев напад, који је отпочео јутрос рано у близини Баела одбиле су наше трупе и други непријатељски напад, доцније, у близини Мери, такође је остао без успеха.

У току јутра непријатељска пешадија покушала је напад северо-западно од Мервила али је стављена под нашу артиљеријску ватру и растерана.

Непријатељска артиљерија била је данас активнија у близини Албера.

На осталом делу енглеског фронта ништа важно.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Активност непријатељске артиљерије на целом фронту. Ми смо успешно извели усредсређење ватре против непријатељских бата-

рија на висоравни Азиаго ром и митраљезима непријатељске патроле у Вал Ларафалском, пушчаном ват-

гарина.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Рим. — Јављају из Цириха: Један дипломата аустријски у пролазу изјавио је да је ситуација унутрашња у Аустрији врло озбиљна, услед апитације Словена, који захтевају независност.

Цирих. — Аустријски социјалисти одлучили су да организују 1. маја манифестацију у корист мира.

Лондон. — Између Соме и Армантиера 55 енглеских дивизија заустављају непријатеља и врше против нападе.

Женева. — Пошто из Украјине не долазе животне намирнице, у Аустрији се ситуација за исхрану све више погоршава. Порција кромпира је смањена. Меса нема. Бечки листови доносе извештај о борбама, које су се одиграле на централном тргу. Санитетски аутомобили били су недовољни да пренеку све рањенике.

Рим. — Потврђује се, да је Немачка затражила од Бугарске и Турске да упуте своје дивизије на западни фронт. Ове чињенице доказују колики су немачки губитци. У швајцарским политичким круговима мисле, да неће ни Бугарска ни Турска повољно одговорити.

Лондон. — Војни критичар «Манчестер Гвардиана» пише: Немачки су губитци ужасни. Од почетка немачке офанзиве до данас Немци имају огроман број мртвих од својих најбољих трупа.

Лондон. — У уводном чланку «Дејли Телеграф» тврди, да ће Немци ускоро изложити предлоге за мир.

Берн. — «Франкфуртер Цајтунг» јавља, да ће украјински делегати пристепи у Берлин да наставе преговоре о разним питањима.

Париз. — Две пољске дивизије, које су организоване у Француској од Пољака приспелих из Америке, јуче су ушле у зону битке са великим одушевљењем.

Берн. — Немачка штампа напада енергично Килмана, кога оптужују да је жртвовао интересе Немачке у Русији. Изгледа да ће Килман ускоро заменити Билон.

Берн. — Публикација писма цара Карла изазвала је у Аустрији право запрепашћење. Немачка штампа од своје стране не крије незадовољство. Неки листови чуде се, како је Чернин могао бити тако неспретан, кад је изјавио да је Француска затражила мир, кад је

знао за Карлово писмо Поенкареу.

Штохолм. — «Политикен» јавља да је Ленин отрован у моменту када је долазио из Финске у Москву (?)

Париз. — Коментарисући откриће писма цара Карла, листови кажу, да Клемансо наставља своју лојалну и снафну методу. Он не штети непријатеље ухваћене на делу.

Рим. — Италијанска штампа јавља да ће се идућег месеца одржати нови конгрес у Риму.

Лондон. — Јављају «Тајмс» из Вашингтона: Вилзон лично води старање да се у најкраћем времену упути што више америчких појачања у Европу. Мисли се да он лично управља распоредом народне војске и да се стара о потребним мерама да бродови буду спремни на време за пренос трупа.

Неапол. — Везув је почео да избацује лаву. Огроман стуб дима покрива врх брда. Стуб пламена диже се у висину и обасјава варош. За сада изгледа да нема никакве опасности.

Лондон. — Први пут, после дуго година, Доњи Дом држао је у суботу седницу, на којој је изгласан закон о обавезној регрутацији у Ирској. После гласања, влада је обећала да ће признати аутономију Ирској.

Рим. — Према извештајима који се могу сматрати као потпуно сигурни, немачка је од почетка ове офанзиве изгубила око 525000 људи.

Берн. — Демантује се, да је немачка влада понудила Швајцарској украјинско жито.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Српски Магадин — Душана Стојановића, улица Навахија Лимно бр. 36, — пошавши од хотел «Париж» ка покривеној чаршији, прва улица десно у непосредној близини Бурмали чамије. Има на стоваришту разне сорте гарантираног чисто природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџима. Магадин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене. —10

«Народ» прима огласе по умереној цени.